

Belastingdienst

2018

Erf- en schenkbelasting en de bedrijfsopvolgings- regeling

Als u een onderneming erft of geschonken krijgt, dan moet u over de waarde van die onderneming erf- of schenkbelasting betalen. Zet u de onderneming voort, dan kunt u gebruikmaken van de bedrijfsopvolgingsregeling. U betaalt dan minder of geen belasting.

Inhoudsopgave

1	Wat zijn de voorwaarden voor de bedrijfsopvolgingsregeling?	3
2	Hoe werkt de bedrijfsopvolgingsregeling?	3
2.1	Vrijstelling voor de personen die de onderneming krijgen en voortzetten	4
2.2	Uitstel van betaling voor de personen die de onderneming krijgen en voortzetten	5
2.3	Uitstel van betaling van erfbelasting bij meerdere erfgenamen	5
2.4	Voorbeelden toepassing van de bedrijfsopvolgingsregeling	5
3	Aangifte doen en vragen om toepassen bedrijfsopvolgingsregeling	7
4	Bijlagen	8
A	Goingconcernwaarde	8
B	Liquidatiewaarde	10
C	Belastinglatentie	10
D	Waarde objectieve onderneming	13

In deze brochure leest u wat de bedrijfsopvolgingsregeling inhoudt en hoe u er gebruik van kunt maken:

- Hoofdstuk 1 beschrijft de voorwaarden waaronder u de bedrijfsopvolgingsregeling kunt toepassen.
- Hoofdstuk 2 beschrijft hoe de bedrijfsopvolgingsregeling werkt.
- In hoofdstuk 3 leest u hoe u aangifte doet voor de erf- of schenkbelasting en hoe u een verzoek doet om toepassing van de bedrijfsopvolgingsregeling.
- In hoofdstuk 4 vindt u bijlagen en rekenmodules.

Wat in deze brochure staat, geldt ook als u door een erfenis of schenking aandelen krijgt in een naamloze vennootschap (nv) of besloten vennootschap (bv).

1 Wat zijn de voorwaarden voor de bedrijfsopvolgingsregeling?

Er gelden voorwaarden voor:

- de onderneming
Het moet gaan om een lopende onderneming. Dus waarin daadwerkelijk ondernemingsactiviteiten plaatsvinden. Alleen beleggen is dus niet voldoende. Want beleggingsactiviteiten en het bijbehorende vermogen vallen niet onder de bedrijfsopvolgingsregeling.
- de termijn waarbinnen de overledene of schenker, eigenaar van de onderneming moet zijn
Krijgt u de onderneming door een erfenis? Dan moet de overledene minimaal één jaar eigenaar van de onderneming zijn geweest.

Krijgt u de onderneming door een schenking? Dan moet de schenker minimaal vijf jaar eigenaar van de onderneming zijn geweest.
- de personen die de onderneming krijgen en voortzetten
U moet de onderneming minimaal vijf jaar voortzetten. Gaat het om aandelen in een nv of bv? Dan moet u minimaal vijf jaar eigenaar van deze aandelen blijven. Ook moet de vennootschap de onderneming minimaal vijf jaar blijven drijven.

Bent u binnen vijf jaar geen eigenaar meer? Of drijft de vennootschap de onderneming binnen vijf jaar niet meer? Dan moet u hiervan aangifte doen. Wij berekenen dan opnieuw de aanslag erf- of schenkbelasting.

2 Hoe werkt de bedrijfsopvolgingsregeling?

De bedrijfsopvolgingsregeling kent de volgende drie faciliteiten:

- vrijstelling voor de personen die de onderneming krijgen en voortzetten (2.1)
- uitstel van betaling voor de personen die de onderneming krijgen en voortzetten (2.2)
- uitstel van betaling van erfbelasting bij meerdere erfgenamen (2.3)

U mag tegelijkertijd gebruikmaken van alle genoemde faciliteiten. In 2.4 ziet u een voorbeeld van de toepassing van alle faciliteiten voor personen die de onderneming voortzetten (voorbeeld 3).

2.1 Vrijstelling voor de personen die de onderneming krijgen en voortzetten

Zet u de onderneming voort? Dan kunt u vrijstelling krijgen voor de erf- of schenkbelasting. Hoeveel vrijstelling u krijgt, is afhankelijk van de waarde van de onderneming.

Wat is ook ondernemingsvermogen?

In deze brochure bedoelen we met 'ondernemingsvermogen':

- aandelen in een vennootschap onder firma (vof) of ander samenwerkingsverband
- aandelen in een naamloze vennootschap (nv) of besloten vennootschap (bv)
- medegerechtigdheid in maatschaps- of vennootschappelijk kapitaal
- in bepaalde situaties: aan een onderneming ter beschikking gesteld vermogen

Bij het bepalen van de waarde van een onderneming maken we onderscheid tussen:

- de goingconcernwaarde
Dit is de waarde van het ondernemingsvermogen als samenhangend geheel, inclusief de goodwill die voor overdracht in aanmerking komt.
- de liquidatiewaarde
Dit is de totale waarde van alle afzonderlijk gewaardeerde bedrijfsmiddelen of clusters van bedrijfsmiddelen.

Voor de erf- of schenkbelasting gaan wij uit van de hoogste van deze twee waarden.

Buitenvennootschappelijk vermogen

Heeft een vennootschap ook buitenvennootschappelijk vermogen? Bestaat dit uit onroerende zaken? En wordt het ingezet voor de onderneming? Dan telt dit buitenvennootschappelijk vermogen mee voor de berekening van de totale waarde van de onderneming.

Hoeveel vrijstelling krijgt u?

Hoeveel vrijstelling u krijgt, hangt af van de waarde van de onderneming. Er zijn vier situaties mogelijk:

- Goingconcernwaarde is maximaal € 1.071.987 en is hoger dan liquidatiewaarde
U krijgt 100% vrijstelling over de goingconcernwaarde.
- Goingconcernwaarde is maximaal € 1.071.987 en is lager dan liquidatiewaarde
U krijgt 100% vrijstelling over de liquidatiewaarde.
- Goingconcernwaarde is meer dan € 1.071.987 en is hoger dan liquidatiewaarde
U krijgt 100% vrijstelling over de goingconcernwaarde tot € 1.071.987. U krijgt 83% vrijstelling over de goingconcernwaarde boven € 1.071.987.
- Goingconcernwaarde is meer dan € 1.071.987 en is lager dan liquidatiewaarde
U krijgt 100% vrijstelling over het verschil tussen de goingconcernwaarde en de liquidatiewaarde.
U krijgt 100% vrijstelling over de goingconcernwaarde tot € 1.071.987. U krijgt 83% vrijstelling over de goingconcernwaarde boven € 1.071.987.

Als u in uw aangifte erf- of schenkbelasting aangeeft dat u gebruik wilt maken van de bedrijfsopvolgingsregeling, houden wij daarmee rekening wanneer wij uw aanslag vaststellen. Op de aanslag erf- of schenkbelasting staat dan de waarde van de vrijstelling.

Zet u de onderneming minder dan vijf jaar voort?

Dan hebt u geen recht meer op deze vrijstellingen. U moet dan alsnog erf- en schenkbelasting betalen over de bedragen waarvoor u vrijstelling hebt gekregen.

2.2 Uitstel van betaling voor de personen die de onderneming krijgen en voortzetten

Is het ondernemingsvermogen hoger dan € 1.071.987? Dan moet u na de aftrek van de vrijstellingen voor erf- en schenkbelasting nog belasting betalen. U kunt hiervoor uitstel van betaling aanvragen. Als u uitstel van betaling krijgt, sturen wij u een conserverende aanslag. Deze aanslag hoeft u niet meteen te betalen; u mag er maximaal tien jaar over doen. Wanneer u dit bedrag uiteindelijk betaalt, moet u er ook invorderingsrente over betalen.

Stopt u binnen tien jaar met de onderneming?

Dan trekken wij uw uitstel van betaling in en moet u eerder de erf- of schenkbelasting betalen.

2.3 Uitstel van betaling van erfbelasting bij meerdere erfgenamen

Zijn er meer erfgenamen en zetten niet alle erfgenamen de onderneming voort? Dan betalen de erfgenamen die de onderneming voortzetten, meestal een vergoeding aan de andere erfgenamen.

Als zij deze vergoeding niet direct kunnen betalen, krijgen de andere erfgenamen een vordering op hen. De erfgenamen die de onderneming voortzetten, hebben dan een schuld aan de erfgenamen die de onderneming niet voortzetten.

De erfgenamen die de onderneming **niet** voortzetten, moeten erfbelasting betalen over de vergoeding voor hun deel van de onderneming, of over hun vordering op de erfgenamen die de onderneming wel voortzetten. Zij kunnen hiervoor maximaal tien jaar uitstel van betaling krijgen. Wanneer zij de erfbelasting uiteindelijk betalen, betalen zij ook invorderingsrente.

2.4 Voorbeelden toepassing van de bedrijfsopvolgingsregeling

Voorbeeld 1

Een dochter, enig kind, erft van haar vader een bakkerij. Deze bakkerij heeft een goingconcernwaarde van € 900.000 en een liquidatiewaarde van € 1.400.000. De goingconcernwaarde is minder dan € 1.071.987. De goingconcernwaarde is ook lager dan de liquidatiewaarde. De dochter heeft dus recht op een vrijstelling van 100% van de liquidatiewaarde: € 1.400.000.

Voorbeeld 2

Twee broers hebben samen een timmerfabriek. Dit is een vennootschap onder firma (vof) met een goingconcernwaarde van € 2.000.000. De liquidatiewaarde is € 1.800.000. De vennoten zijn ieder gerechtigd voor de helft. De goingconcernwaarde is meer dan € 1.071.987 en de liquidatiewaarde is lager dan de goingconcernwaarde. De vrijstelling wordt nu als volgt berekend:

Vrijstelling van 100 % over de eerste € 1.071.987 =	€ 1.071.987
Vrijstelling van 83% over € 928.013, dat is de waarde boven de € 1.071.987 (€ 2.000.000 - € 1.071.987)	€ 770.251
De totale vrijstelling is dan € 1.071.987 + € 770.251 =	€ 1.842.238

Stel, broer 2 krijgt door een erfenis of schenking het deel van de onderneming van broer 1 en zet de onderneming voort. Het aandeel van broer 1 in de firma is € 1.100.000 en het aandeel van broer 2 in de firma is € 900.000.

De vrijstelling voor broer 2 is dan:

$$€ 1.100.000 / € 2.000.000 \times € 1.842.238 = € 1.013.231$$

Stel, broer 1 krijgt door een erfenis of schenking het deel van de onderneming van broer 2 en zet de onderneming voort. De vrijstelling voor broer 1 is dan:

$$€ 900.000 / € 2.000.000 \times € 1.842.238 = € 829.008$$

Voorbeeld 3

Een zoon, enig kind, erft alle bezittingen van zijn overleden vader. Zijn vader was eigenaar van een melkvee-houderij. De zoon zet het bedrijf voort. De erfenis bestaat uit ondernemingsvermogen (onder andere een bedrijfspand, grond, bedrijfsvoorraden en een melkquotum) en privévermogen (een privéwoning en een bedrag op de bank).

Het ondernemingsvermogen heeft een goingconcernwaarde van € 1.200.000 en een liquidatiewaarde van € 1.400.000. Het privévermogen is € 800.000. De zoon krijgt in totaal dus een bedrag van € 2.200.000. (1.400.000 + € 800.000).

Als de zoon geen gebruikmaakt van de bedrijfsopvolgingsregeling, moet hij erfbelasting betalen over € 2.200.000. Hij heeft recht op de vrijstelling voor een kind van de overledene. In 2018 is die vrijstelling € 20.371.

De berekening ziet er dan als volgt uit:

<i>Erfenis</i>	
Privévermogen	€ 800.000
Ondernemingsvermogen	€ 1.400.000 +
Totaal vermogen	€ 2.200.000
<i>Vrijstelling voor kind</i>	€ 20.371 -/-
Belaste erfenis zonder toepassing van de bedrijfsopvolgingsregeling =	€ 2.179.629

Over dit bedrag moet de zoon € 423.600 erfbelasting betalen.

Als de zoon gebruikmaakt van de vrijstelling voor de bedrijfsopvolgingsregeling wordt de erfbelasting op de volgende manier berekend:

<i>Erfenis</i>	
Privévermogen	€ 800.000
Ondernemingsvermogen	€ 1.400.000 +
Totaal vermogen	€ 2.200.000
<i>Vrijstellingen</i>	
Liquidatiewaarde	€ 1.400.000
Goingconcernwaarde	€ 1.200.000 -/-
Vrijstelling over verschil liquidatiewaarde - goingconcernwaarde	€ 200.000
Vrijstelling van 100% over eerste € 1.071.987 =	€ 1.071.987
Vrijstelling van 83% over € 128.013 (het verschil tussen € 1.200.000 en € 1.071.987) =	€ 106.251 +
Totaal vrijstelling bedrijfsopvolgingsregeling (€ 1.071.987 + € 200.000 + € 106.251) =	€ 1.378.238
Vermogen na aftrek vrijstelling bedrijfsopvolgingsregeling (€ 2.200.000 - € 1.378.238) =	€ 821.762
Vrijstelling kind	€ 20.371 -/-
Belasting moet worden betaald over	€ 801.391

Over dit bedrag moet de zoon € 147.952 erfbelasting betalen. Hiervoor ontvangt de zoon een aanslag die hij binnen enkele weken moet betalen

Als de zoon gebruikmaakt van de mogelijkheid van uitstel van betaling voor het ondernemingsgedeelte, wordt de conserverende aanslag als volgt berekend:

Waarde onderneming	€ 1.400.000	
Vrijstelling bedrijfsopvolgingsregeling	€ 1.378.238 -/-	
Conserverende waarde	€ 21.762	
Erfenis waarover belasting moet worden betaald =	€ 801.391	
<i>Berekende belasting</i>		€ 147.952
Conserverende waarde	€ 21.762 -/-	
Saldo =	€ 779.629	
<i>Berekende belasting</i>		€ 143.600 -/-
Bedrag conserverende aanslag		€ 4.252

Over het bedrag van € 821.762 moet de zoon € 143.600 erfbelasting betalen. Hiervoor ontvangt de zoon een aanslag die hij binnen enkele weken moet betalen.

Het totaalbedrag van de conserverende aanslag is € 4.252. Voor dit bedrag krijgt de zoon maximaal tien jaar uitstel van betaling.

3 Aangifte doen en vragen om toepassen bedrijfsopvolgingsregeling

Als u een erfenis of schenking krijgt, moet u daarvan aangifte doen. Wilt u gebruikmaken van de bedrijfsopvolgingsregeling? Geef dat dan aan in uw aangifte.

Aangifte erfbelasting doen

Bij een erfenis moet u aangifte doen binnen acht maanden na het overlijden van degene van wie u erft. Het kantoor van de Belastingdienst waar de overledene onder valt, stuurt u binnen vier maanden na het overlijden een aangiftebrief. Deze brief gaat naar één van de erfgenamen.

Aangifte schenkbelasting doen

Hebt u een schenking in 2018 ontvangen? Uw aangifte moet vóór 1 maart 2019 bij ons binnen zijn.

U doet gemakkelijk aangifte met het online formulier Aangifte schenkbelasting 2018 in Mijn Belastingdienst. Houd uw eigen DigiD en de burgerservicenummers van uzelf en de schenker bij de hand.

Kunt u het digitale formulier in Mijn Belastingdienst niet gebruiken? Vul dan de pdf Aangifte schenkbelasting 2018 in. U kunt het formulier Aangifte schenkbelasting downloaden van belastingdienst.nl. Stuur de aangifte naar:

Belastingdienst/Kantoor Eindhoven
Antwoordnummer 14670
5600 WK Eindhoven

Vragen om toepassing bedrijfsopvolgingsregeling

Zet u de onderneming voort? In de aangifte erf- of schenkbelasting kunt u aangeven dat u:

- ondernemingsvermogen erft of geschonken krijgt
- in aanmerking wilt komen voor de regelingen bij bedrijfsopvolging voor de vrijstelling
- in aanmerking wilt komen voor uitstel van betaling van erf- of schenkbelasting

Let op!

U moet een verzoek om toepassing van de bedrijfsopvolgingsregeling doen voordat de aanslag definitief vaststaat. Daarna kunt u geen gebruik meer maken van de bedrijfsopvolgingsregeling.

Zet u de onderneming niet voort?

U kunt vragen om uitstel van betaling voor de erfbelasting over de vergoeding voor uw deel van de onderneming of over uw vordering op de erfgenamen die de onderneming wel voortzetten. Dit kunt u doen nadat u een aanslag erfbelasting hebt gekregen.

Meer informatie

Wilt u meer weten over de bedrijfsopvolgingsregeling, of wilt u er gebruik van maken? Neem dan contact op met uw belastingadviseur.

4 Bijlagen

Bij het invullen van uw aangifte kunt u gebruikmaken van de volgende rekenmodellen.

Ze laten zien hoe de u de waarde berekent van:

- het goingconcern
- de belastinglatentie
- de objectieve onderneming

A Goingconcernwaarde

Er zijn speciale regels voor de berekening van de voortzettingswaarde van een agrarische bedrijf. Op belastingdienst.nl is daarvoor een rekenmodule Waarde goingconcern beschikbaar. U mag hiervoor de rekenmodule van 2017 gebruiken.

Voor alle andere ondernemingen berekent u de goingconcernwaarde als volgt:

Goingconcernwaarde van de eenmanszaak

Boekwaarde van de onderneming (kapitaal + fiscale reserves)	€ .....
Als er wordt uit gegaan van een andere balansdatum dan de schenk- of overlijdensdatum:	
Bij/Af: evenredig deel jaarwinst balansdatum-schenk/overlijdensdatum	€ .....
Bij/Af: saldo privéstortingen/opnamen over deze periode	€ .....
Werkelijke waarde onroerende zaken	€ .....
Af: boekwaarde onroerende zaken	€ .....
	<hr/>
Bij: stille reserves onroerende zaken	€ .....
Bij: overige stille reserves(zoals roerende zaken, goodwill)	€ .....
	<hr/>
Goingconcernwaarde van de eenmanszaak	€ .....

Goingconcernwaarde van een vof, maatschap of samenwerkingsverband

	Overledene/ Schenker	Partner	Overige firmanten
Aandeel boekwaarde (kapitaal+ fiscale reserves)	€	€	€ .....
<i>Als er wordt uit gegaan van een andere balansdatum dan de overlijdensdatum:</i>			
Bij/Af: evenredig deel jaarwinst balansdatum-schenk/ overlijdensdatum	€	€	€ .....
Bij/Af: saldo privéstortingen/opnamen over deze periode	€	€	€ .....
Werkelijke waarde onroerende zaken	€	€	€ .....
Af: boekwaarde	€	€	€ .....
Stille reserves	€	€	€ .....
Af: voorbehouden	€	€	€ .....
Resteert te verdelen	€	€	€ .....
Overige stille reserves	€	€	€ .....
Af: voorbehouden	€	€	€ .....
Resteert te verdelen	€	€	€ .....
Goingconcernwaarde maatschap/v.o.f.	€ .....A.....	€ .....D.....	€ .....G.....
Buitenvennootschappelijk vermogen	€	€	€ .....
Aandeel boekwaarde (kapitaal + fiscale reserves)	€	€	€ .....
<i>Als er wordt uit gegaan van een andere balansdatum dan de schenk/overlijdensdatum:</i>			
Bij/Af: evenredig deel jaarwinst balansdatum-overlijdensdatum	€	€	€ .....
Bij/Af: saldo privéstortingen/opnamen over deze periode	€	€	€ .....
Werkelijke waarde onroerende zaken	€	€	€ .....
Af: boekwaarde	€	€	€ .....
Stille reserves	€	€	€ .....
Af: voorbehouden	€	€	€ .....
Resteert te verdelen	€	€	€ .....
Overige stille reserves	€	€	€ .....
Af: voorbehouden	€	€	€ .....
Resteert te verdelen	€	€	€ .....
Goingconcernwaarde buitenvennootschappelijk	€ .....B.....	€ .....E.....	€ .....H.....
Totale goingconcernwaarde	€ A+B= C.....	€ D+E= F.....	€ G+H= I.....

Goingconcernwaarde van aandelen in een bv

Boekwaarde van de bv (kapitaal + fiscale reserves)	€ .....
<i>Als er wordt uit gegaan van een andere balansdatum dan de schenk/overlijdensdatum:</i>	
Bij/Af: Evenredig deel jaarwinst balansdatum-schenk/overlijdensdatum	€ .....
Werkelijke waarde onroerende zaken	€ .....
Af: Boekwaarde onroerende zaken	€ .....
Bij: Stille reserves onroerende zaken	€ .....
Af: Latentie vpb stille reserves	€ .....
Bij: Overige stille reserves (waaronder hogere waarde deelnemingen)	€ .....
Af: Latentie vpb stille reserves	€ .....
<i>Indien nog niet in de balans verwerkt:</i>	
Fiscale boekwaarde lijfrente/pensioen vóór overlijden	€ .....
Af: Fiscale boekwaarde lijfrente/pensioen ná overlijden	€ .....
Fiscale vrijval lijfrente/pensioen	€ .....
Af: Direct verschuldigde vpb	€ .....
Bij: Correctie vrijval fiscaal lijfrente/pensioen	€ .....
Commerciële waarde lijfrente/pensioen na overlijden	€ .....
Af: Fiscale waarde lijfrente/pensioen na overlijden	€ .....
Hogere waardering lijfrente/pensioen	€ .....
Af: Latente vpb	€ .....
Af: Hogere commerciële waardering lijfrente/pensioen	€ .....
Goingconcernwaarde van de aandelen	€ .....

B Liquidatiewaarde

Dit is de totale waarde van alle afzonderlijk gewaardeerde bedrijfsmiddelen of clusters van bedrijfsmiddelen.

C Belastinglatentie

Belastinglatentie bij een eenmanszaak

Als de onderneming voor de inkomstenbelasting geruisloos wordt doorgeschoven naar de erfgenamen met toepassing van art. 3.62 Wet IB kan een latentie in aanmerking worden genomen.

Bedrag van de stille reserves	€ .....
Af: Voor de inkomstenbelasting onbelaste stille reserves (landbouwvrijstelling)	€ .....
Belaste stille reserves	€ .....
In aanmerking te nemen latentie x 20%	€ .....
Bedrag van de oudedagsreserve, maar alleen als deze wordt doorgeschoven naar de partner	€ .....
In aanmerking te nemen latentie x 30%	€ .....
Bedrag van de overige fiscale reserves (HIR-KER)	€ .....
In aanmerking te nemen latentie x 20%	€ .....
Latentie over de hele onderneming	€ .....

Belastinglatentie bij een samenwerkingsverband, vof, maatschap

Als de onderneming voor de inkomstenbelasting geruisloos wordt doorgeschoven naar de erfgenamen met toepassing van art. 3.62 Wet IB, kan een latentie in aanmerking worden genomen.

Bedrag van de stille reserves onderneming overledene/schenker	€ .....
Af: Voor de inkomstenbelasting onbelaste stille reserves (landbouwvrijstelling)	€ .....
Belaste stille reserves	€ .....
In aanmerking te nemen latentie x 20%	€ .....
Bedrag van de oudedagsreserve, maar alleen als deze wordt doorgeschoven naar de partner	€ .....
In aanmerking te nemen latentie x 30%	€ .....
Bedrag van de overige fiscale reserves (HIR-KER)	€ .....
In aanmerking te nemen latentie x 20%	€ .....
Latentie over de hele onderneming van de overledene	€ .....JJ.....

Belastinglatentie bij aandelen

Als voor de inkomstenbelasting gebruik is gemaakt van de doorschuifregeling art. 4.17.a Wet Inkomstenbelasting, dan wordt een latentie over de doorgeschoven AB-claim in aanmerking genomen. Ook het TBS onroerend goed kan geruisloos worden doorgeschoven.

	Overledene	Echtgenoot	Samen
Waarde aandelen	€ .....D.....	€ .....E.....	€ .....D+E.....
Af: Verkrijgingsprijs waarde aandelen	€	€	€ .....
Aanmerkelijk belang claim	€	€	€ .....
Af: Afgerekende waarde inkomstenbelasting	€	€	€ .....
Doorgeschoven AB-claim	€	€	€ .....
Latentie AB x 6,25%	€ .....AA.....	€ .....BB.....	€ .....CC.....
Latentie over aandelen overledene/schenker en partner	€ .....CC.....		
Waarde TBS-onroerende zaken	€ .....ZZ.....		
Af: Boekwaarde TBS onroerende zaken	€		
Stille reserve TBS onroerende zaken	€ .....DD.....		
Latentie TBS-onroerende zaken 20% x € DD	€ .....EE.....		
Totale latentie € CC + € EE	€ .....FF.....		
Aandeel latentie in de nalatenschap 50% cq 100% x € FF	€ .....GG.....		

Toelichting op de berekening van de latentie

Voorbeeld

De liquidatiewaarde van de onderneming is € 2.000.000, waarvan € 1.900.000 wordt overgedragen.
De voortzettingswaarde is € 1.500.000. De latentie is € 100.000.

Stap 1. Berekening van de vrijstelling voor de hele onderneming

Liquidatiewaarde	€ 2.000.000
Af: voortzettingswaarde	€ 1.500.000
Vrijstelling over € 500.000 x 100%	€ 500.000
Voortzettingswaarde	€ 1.500.000
Af: 100% vrijstelling over € 1.000.000 x 100%	€ 1.000.000
Resteert € 500.000 x 83%	€ 415.000
Totale vrijstelling over € 2.000.000 =	€ 1.915.000

Stap 2. Berekening van de vrijstelling voor de schenking/erfdeel

Overgedragen ondernemingsvermogen in schenking	€ 1.900.000
Vrijstelling voor de schenking (1.900.000 / 2.000.000) x vrijstelling € 1.915.000 is	€ 1.819.250

Stap 3. Berekening van de aftrek latentie die is toe te rekenen aan het belast ondernemingsvermogen

Overgedragen ondernemingsvermogen in schenking	€ 1.900.000
Af: vrijstelling	€ 1.819.250
Belast ondernemingsvermogen	€ 80.750

Latentie die hoort bij € 1.900.000 ondernemingsvermogen is € 100.000.
De latentie die is toe te rekenen aan het belast ondernemingsvermogen is
(80.750 / 1.900.000) x € 100.000 = € 4.250.

De BOR-vrijstelling (de bedrijfsopvolgingsregeling) is van toepassing op het ondernemingsvermogen van de bv. Bezittingen en schulden van tenminste 5% van de deelnemingen worden toegerekend aan de bv waarvan de overledene direct aandeelhouder is. Het beleggingsvermogen minus 5% van het ondernemingsvermogen deelt niet in de vrijstelling.

Tot het beleggingsvermogen horen onder andere:

- geldleningen die geen zakelijk belang hebben, zoals uitgeleende gelden aan de digra, de rekening-courantvordering digra, gelden uitgeleend aan andere bv's (niet de eigen deelnemingen)
- verhuurde panden
panden die zijn verhuurd aan de eigen deelnemingen en worden gebruikt voor de onderneming, horen bij het ondernemingsvermogen
- overtollige liquide middelen/effecten
- deelnemingen met een belang kleiner dan 5%.

De BOR-vrijstelling wordt berekend met de liquidatiewaarde en de goingconcernwaarde van het ondernemingsvermogen. Het verschil liquidatiewaarde - goingconcernwaarde is 100% vrijgesteld. Vervolgens is van de goingconcernwaarde € 1.000.000 voor 100% vrijgesteld en het meerdere is voor 83% vrijgesteld.

De 100%-vrijstelling is van toepassing op de goingconcernwaarde van de objectieve onderneming.

Tot de waarde van de objectieve onderneming hoort:

- het 100%-belang ondernemingsvermogen van de aandelen die horen tot het vermogen van de overledene
- het 100%-belang ondernemingsvermogen van de deelnemingen
- onroerende zaken die aan de bv ter beschikking worden gesteld door aandeelhouders die een aanmerkelijk belang hebben

D Waarde objectieve onderneming

Ondernemingsvermogen in 100% waarde aandelen	€ .....H.....
Deelnemingen met ondernemingsvermogen met een kleiner belang dan 100%:	€ .....
1 Deelneming ..... BV. Werkelijke waarde .....% belang =	€ .....
Bij: Opwaardering tot 100% belang	€ .....
2 Deelneming ..... BV. Werkelijke waarde .....% belang =	€ .....
Bij: Opwaardering tot 100% belang	€ .....
Bij: TBS onroerende zaken van overledene en partner	€ .....M.....
Bij: TBS onroerende zaken van overige aandeelhouders	€ .....
Bij: Indien de BV deelneemt in een samenwerkingsverband, het ondernemingsvermogen van de overige firmanten, inclusief hun buitenvennootschappelijk ondernemingsvermogen	€ .....
Totale goingconcernwaarde objectieve onderneming	€ .....Q.....

In de aangifte schenkbelasting of erfbelasting kunt u aangeven of u gebruik wilt maken van de bedrijfsopvolgingsregeling.

Dit is een uitgave van:
Belastingdienst
Maart 2018